

5. GIDS VOOR RINGERS, boekbespreking

Gids voor Ringers, door J. en R. Arnhem

uitg.: Vermogen van het Koninklijk
Instituut voor Natuurwetenschap-
pen te Brussel

prijs : Bfrs.106.-

163 blz. 59 afbeeldingen en 4 dichotomische tabellen.

Deze gids is door twee vooraanstaande Belgische ringers geschreven, speciaal ten dienste van het ringonderzoek. Na Londen en Parijs heeft nu ook Brussel zijn handboek voor ringers.

Hoofdstuk I

In de inleiding zeggen de schrijvers dat het ringen van vogels geen sport of spel is, maar een eerste stap in een wetenschappelijke studie. Daarom moeten de ringgegevens degelijk en juist zijn.

De topografie van de vogel wordt goed geïllustreerd. Enkele termen zijn anders dan wij ze in Nederland gebruiken, maar dat zal voor gebruik in ons land geen bezwaar zijn.

Er is een lijst opgenomen van boeken en tijdschriften, die voor ringers van belang zijn.

Hierin mis ik wel de veldgidsjes: Zien is kennen
Wat vliegt daar
Vogels om ons heen
Veldgids voor vogels

Hoofdstuk II: Het ringen van nestjongen.

Zeer uitvoerig wordt verteld waar men op moet letten en hoe men bepaalde gevaren kan vermijden. Een zeer goede beschrijving, die voor iedere ringer van groot belang is. De eerste zin is al meteen raak:

"Ten einde de meest waardevolle wetenschappelijke inlichtingen te bekomen moet de vogel op het nest geringd worden. Ouderdom en oorsprong zijn dan met zekerheid vast te stellen"

Zeer terecht kent men hier het ringen van pulli een fundamentele waarde toe. Overigens wel zuur voor de Belgische ringers, die vanaf 1969 alleen nog maar pulli mogen ringen van nestvlinders, nestkastbewoners en van boerenzwaluwen. De pulli van alle andere nestblijvers zijn taboe.

Hoofdstuk III : Het ringen van volgroeide vogels.

Jammer genoeg zegt hier de eerste zin, dat het ringen van pulli meestal niet lonend is vanwege het lage terugmeldings-

percentage. Wel in tegenspraak dus met het voorgaande. Er wordt uitvoerig ingegaan op het hanteren van de gevangen vogel. Ook het ringen, meten, wegen en het noteren van de gegevens wordt besproken. Er staat een foto in van een afneemtang, die ideaal is voor het afnemen van kleine ringen.

Over het meten van de vleugellengte verschillen we van mening. Wij denken dat de max. lengte genomen moet worden, terwijl men in België de minimum maat neemt. Beide methoden hebben hun voor- en nadelen. Het zal zaak zijn dit samen eens definitief te overleggen. Voor het meten van snavels en poten zou ik in plaats van een steekpasser liever een schuifmaat gebruiken, die de maat rechtstreeks aangeeft, zonodig in 1/10 mm nauwkeurig.

Hoofdstuk IV : Determinatie van soort, leeftijd en geslacht.

Hiervan zullen zowel de Belgische als ook de Nederlandse ringers veel profijt hebben.

Een drietal aantekeningen wil ik bij dit deel maken:

In de inleiding tot dit omvangrijke deel worden de nieuwe EURING-leeftijdstermen voor de Belgische ringers als bindend voorgeschreven. Jammer dat de schrijvers verder zelf door het hele boek de verouderde en verwarrende termen juv. en ad. gebruiken.

Bij de kenmerken voor leeftijd en geslacht mis ik in veel gevallen het tijdperk waarin die kenmerken geldig zijn. Dit is toch wel van belang.

In dit gedeelte staan ook 4 tabellen voor het bepalen van de soort. Twee daarvan zijn de oorspronkelijke tabellen van Perdeck, welke door mij voor het Nederlandse boekje HANDKENMERKEN in een andere vorm zijn gegoten. Ik geloof, dat de vorm van deze Belgische tabellen in het veld te onoverzichtelijk is en ik ben bang, dat menig ringer, die geen boekenwurm is, ze niet zal begrijpen.

Wat J. en R. Arnhem echter gebracht hebben in ca 100 bladzijden, n.l. determinatiekenmerken voor leeftijd en geslacht van 170 (!!) vogelsoorten is fantastisch voor alle ringers. Vooral de leeftijdskenmerken van de steltlopers zijn zeer waardevol, met goede tekeningen. Vaak staan ook nog enkele handkenmerken vermeld voor de soort. Ik kan de Nederlandse ringers dan ook alleen maar aanraden:

KOOP HET BOEK ZO SNEL MOGELIJK. U heeft er veel plezier van.

De aankoop is eenvoudig:

A. Als U een girorekening heeft gebruikt U een normale blauwe overschrijvingskaart en vult in:

f 8.=

naar: P.C.R. 916.81

van: Vermogen Kon. Belg. Inst. v. Natuurwetenschappen.
Vautierstraat 31
BRUSSEL 4
België

mededelingen: zend mij GIDS VOOR RINGERS

op de blauwe kaart
en buiten op de enveloppe } zet U : buitenland

3. als U geen girorekening heeft dan vraagt U aan het postkantoor een rose internationale postwissel.

U stort daarop : f 8.=

ten name van : Vermogen Kon.Ned.Belg.Inst.v.Wetenschappen
Vautierstraat 31
BRUSSEL 4
België

vermelden : zend mij GIDS VOOR RINGERS

Als U Uw naam en adres als afzender niet vergeet wordt dit belangrijke boek U zonder verdere kosten thuis gezonden.

B.J.Speek.